

СТАНОВИЩЕ

за доц. д-р Людмила Борисова Илиева

по повод присъждането на научно звание „професор” с оглед на конкурса за академичната длъжност „професор по Теория и практика на превода”

В конкурса доцент Л. Илиева участва с дългогодишна многопрофилна изява на преподавател в СУ „Свети Климент Охридски”, на теоретик на превода и преводач-практик с доминиращ интерес към езиковите проблеми главно от обхвата на частната теория на превода, свързани с институционалното общуване. На първо място с юридическия превод.

Преподавателската работа (бакалавърски и магистърски програми, лекционни курсове и т.н. (вж. справката, приложена от доц. Илиева) съответства на профила на конкурса. Същото се отнася и до нейното активно участие в проекти по НИС на СУ, национални проекти с външно финансиране, културнообразователни проекти, международни конференции в страната и чужбина.

В справката за своята дейност кандидатката е пропуснала две важни изяви: Л. Илиева е ръководител на Катедра по испанистика и португалистика от 2011 г. Ръководител е и на магистърска програма по устен превод (Испанска филология), създадена по нейна инициатива.

Същата тематична насоченост се налага като първостепенна в научната ѝ продукция с подчертано приносен характер. Поставените в статиите въпроси, а също и предложенията за тяхното разрешаване, са

систематизирани в разделите на справката: превод, теория и история на превода; цивилизация на Испания и Латинска Америка; латиноамериканска и испанска литература; литературна история; рецепция на литературата.

Както в статиите, така и в двете публикувани монографии (с оглед на втора хабилизация) се наблюдава сполучлив избор на актуални теми от трудна област на частната теория на превода – юридическия превод с оглед на испанския и българския език. В двата труда за пръв път се поставят проблеми на превода в наказателния процес. Набляга се на спецификата на писмения и устния превод, свързан с наказателния процес и необходимостта от паралелното му представяне наред със сравнителното право.

Много важно е, че в тези две публикации се изтъква значението на диахронния поглед към развоя на правото и наказателния процес, което влияе пряко върху разрешаването на езиковите проблеми на превода в тази област. У нас няма самостоятелни проучвания от други автори на тази тематика. Няма помагала и специализирани речници, които да улесняват практиката на този тип превод.

Посочва се целесъобразността на разграничаването на специфичния тип еквивалентност при устния и писмения юридически превод. Обосновава се задължителното изискване да се познава правната система в съответната страна. Съвременната – задължително, в исторически план – желателно. Това обяснява специалните пространни сведения за съдебната система. Подчертава се, че прагматичните условия изискват на практика не механично прилагане на трансформация при превод, а да се има предвид, „... разликата в терминологията при гражданския, наказателния и административния процес, а също и разликите между начините на изразяването им в българския и испанския език. Понякога се налага

тълкуване дори при наличието на преки терминологични съответствия”. (с. 231)

Научната осведоменост на доц. Л. Илиева се съчетава с остра наблюдателност при преподавателския, научноизследователския и преводаческия опит. Анализът в двете монографии разкрива своята обусловеност от фактите на зловодневната реалност и нейните неизбежни изисквания. Показателни в това отношение са цялата трета глава на „Преводачът и Темида”, както и разсъжденията в разделите „Съдебният превод в административния процес” и особено „Видове превод при интервю за признаване на статут на бежанец”.

Цялостната широкообхватна дейност на доцент Л. Илиева, отлично подготвен специалист, изявен теоретик на превода и преподавател, ми дава основание да предложа да ѝ бъде присъдено научното звание „професор”, както и правото да получи академичната длъжност „професор по Теория и практика на превода”.

27.02.2014 г.

проф. дфн Малина Станкова